

Александар Вучић не иде у скорије време ни у Брисел, ни у Њујорк. Они ће, како је то рекао Марко Ђурић, „мало да га сачекају“. Зашто је председник Србије одлучио да Западу „удара чежњу“?

Председник Србије Александар Вучић је очито одлучио да је време за нову фазу у односима Србије и западне међународне заједнице, која би се могла описати као тихи бојкот Брисела и Вашингтона. Ту одлуку није саопштио сам Вучић, али је јавност за њу сазнала кроз речи председника Канцеларије за Косово и Метохију Марка Ђурића, који је укратко поручио како ће Брисел мало да сачека на Вучића, а Вучић неће ни у Њујорк на заседање Генералне скупштине Уједињених нација (УН). На то заседање иначе путује премијерка Ана Брнабић.

Ђурић је објаснио да је Вучић понудио нека решења за Косово, али да се на њега након тога сручила лавина напада и критика. Тада је по Ђурићевим речима уследило или ћутање или прање руку, као и најстрашнији напади из дела међународне заједнице, и стога, како наводи Ђурић, „они ће сада мало да сачекају да виде Александра Вучића и мало ће сачекати на тај састанак”.

Зашто је председник љут?

Ако је љутња председника Србије повезана с реакцијама на идеју о подели или разграничењу на Косову, мора се приметити да је заиста тешко установити на које се тачно нападе из дела међународне заједнице мисли. Идеја о разграничењу, подели или размени територија није наишла на превелико одушевљење у појединим западним земљама, али је претерано рећи да је ту неко „најстрашније нападао“ Александра Вучића. Чак је и у земљама које нису показале превише ентузијазма за Вучићеве предлоге било различитих гласова политичара и тешко је рећи да је и унутар њих постојао неки јединствен став.

Друга група западних земаља била је нешто отворенија за те идеје. Велики број европских политичара је сматрао – уз извесне ограде и опрез – да се може прихватити и разговор на ту тему. Истицало се да би требало подржати све оно око чега се договоре Београд и Приштина, а бар ако је веровати српским медијима, најмање противљења таквој идеји било је у САД. Српски медији просто су се утркивали у написима како је америчка администрација прилично променила свој став и да она нема ништа против решења које би укључивало неку врсту поделе или разграничења.

Зашто је онда љут председник Вучић? Наим Лео Бешири, директор Института за европске послове, примећује да је „председник Вучић врло често љут, и ми чак никада тачно и не знамо на кога је и због чега председник љут. Јер, различити сценарији решавања косовског питања су излазили у јавност, а никада нисмо добили ни формалну ни неформалну потврду о којим то опцијама говори врх српске власти. Ми само знамо да Србији не одговара *статус кво*, а шта значи разграничење, корекција граница, размена територија – тај одговор никада нисмо добили“.

Нико ко је изабрани представник грађана Србије, наставља Бешири, нема тај луксуз да одлучује с ким ће и када разговарати. „Бојим се стога да је све ово о чему говори Ђурић само трик за унутрашњу употребу. То би требало да увери грађане Србије да је

председник Вучић урадио све што је било у његовој моћи, али, ето, међународна заједница не слуша нас и наше захтеве, и када дође до тренутка потписивања споразума са Косовом за то ће се тражити подршка грађана јер друго решење није било могуће“, оцењује Бешири.

Брисел на леду

Новинар недељника НИН Владан Марјановић истиче да директор Канцеларије за Косово Марко Ђурић неретко звучи као стенд-ап комичар, па се из тог угла може посматрати и ова његова изјава. „Европској унији ће, имплицира се, бити остављено времена да схвати колико се огрешила о Вучића и његово херојско залагање за 'решење' косовског питања за које је онамад у Косовској Митровици признао да га заправо нема – па ако и кад схвати, он ће је поново удостојити свог присуства на преговорима. У међувремену, српски званичници ће своју индигнацију због неразумевања које Брисел, Берлин и остали показују носити као медаљу“, каже Марјановић.

Потпуно је, наравно, јасно да је у овом случају Марко Ђурић само гласник и да је, како је знао и умео, покушао да јавности пренесе одлуку Александра Вучића. Очито је Вучић толико љут на Запад да се и та порука морала послати преко посредника. Стога и Владан Марјановић сматра да главне заслуге ипак припадају правом аутору Ђурићевих речи – самом Вучићу. „Након што му један блеф није прошао, сада покушава други: уместо залагања за компромис, сада се сугерише да ће Београд, макар на неко време, заиграти на 'тврдо'. У неким претходним ситуацијама, то би можда и имало смисла како би се испословали уступци друге стране. Сада, кад се већ одавно дебело забрљало, то неће служити ничему него даљем пролонгирању решења косовског питања – што вероватно и јесте крајњи циљ“, напомиње Марјановић.

Љутна је доказ (не)моћи

Александар Вучић је, како би се то у Србији рекло, одлучио да Западу „удара чежњу“, али оно што би заиста требало да интересује грађане Србије јесте одговор на питање шта се може постићи таквом политиком и дипломатијом. Можда је неко унутар српске власти помислио да ће у неком од западних центара Вучићева љутња изазвати бесане ноћи, али у том случају је српска дипломатија у дубљој кризи него што се јавно признаје. Може ли се на тај начин доћи до било каквог бољег решења за Србију када је реч о решавању косовског проблема?

Наим Лео Бешири сматра да „тако инфантим понашањем не може да се постигне ништа. Све ово служи за дневно-политичку употребу да грађани који подржавају Вучићеву политику могу да кажу како он има ту моћ да се на некога наљути и да са неким не разговара. Ништа позитивно из неразговарања не може да изађе, јер без разговара са Бриселом и осталим међународним чиниоцима, то питање неће бити решено. То значи да се мора разговарати, па чак и са онима са којима се не слажете, а што дуже разговарате то је већа вероватноћа да ће доћи до компромисног решења“, закључује Бешири.

(Дојче веле)